

GEZONDE SCHOOL IN 2022

Ieder kind verdient het om gezond op te groeien en daarmee een optimale kans te hebben op een goede toekomst. Dat vraagt om een samenleving waarin jeugd en jongeren zich in een gezonde en duurzame omgeving kunnen ontwikkelen, zodat zij nu en op een latere leeftijd volwaardig kunnen participeren. Daarom maken wij samen met onderwijsprofessionals een gezonde leefstijl vanzelfsprekend voor leerlingen en studenten. Om dit te bereiken is het nodig dat in de hele school aandacht is voor een gezondheidsthema, dus in de lesstof, in de schoolomgeving, in signalering en in het beleid. Deze integrale aanpak is de essentie van de Gezonde School-aanpak.

Met deskundig advies en praktische tools geven we richting aan gezonde scholen van nu en morgen. Scholen kunnen daarbij gebruik maken van ondersteuning of zelfstandig met de Gezonde School-aanpak aan de slag. En blinkt een school uit in structurele aandacht voor gezondheid? Dan kan de school een themacertificaat van Vignet Gezonde School behalen en mag de school zich gedurende drie jaar een Gezonde School noemen.

De aanpak helpt scholen een échte Gezonde School te worden. Als groeiplaats voor een fitte en vitale samenleving. Met gezonde kinderen en jongeren die lekker in hun vel zitten, gezonde keuzes maken en opgroeien tot volwassenen voor wie een gezonde leefstijl wél vanzelfsprekend is.

6 strategische doelen voor eind 2024

Waar werken wij naar toe?

Voor de [programmaperiode 2021-2024](#) ligt de focus op het bereiken van alle scholen, kwaliteit en structurele borging. Met gebundelde krachten zet het programma erop in om een gezonde leefstijl nog steviger te verankeren in alle scholen binnen het primair onderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en het mbo.

1 Een derde van alle schoollocaties in Nederland werkt eind 2024 met de Gezonde School-aanpak.

2 Steeds meer scholen in het primair-, speciaal-, voortgezet- en middelbaar beroeps onderwijs vinden bij Gezonde School inspiratie en mogelijkheden om met de Gezonde School-aanpak aan de slag te gaan.

3 Wanneer scholen werken aan gezondheidsbevordering dan doen zij dit **planmatig, structureel en integraal**, waardoor zij blijvend aan de slag zijn met gezondheidsbevordering.

4 Het **netwerk aan professionals** die op of rondom scholen werken aan gezondheidsbevordering van de jeugd is in omvang toegenomen en het trainingsaanbod voor deze professionals is geoptimaliseerd.

5 Het programma **Gezonde School is steviger verankerd** in het lokale en regionale gezondheidsbevorderingsbeleid en in bijbehorende bestaande structuren en netwerken.

6 De legitimiteit van het programma - als **hét kanaal richting het onderwijs** als het gaat om het bevorderen van een gezonde leefstijl van leerlingen, studenten en medewerkers - is eind 2024 vergroot.

Wat hebben we bereikt in 2022?

In 2022 zet de positieve lijn door in het behalen van de 6 doelen.

In 2022 waren 3.368 scholen aan de slag met de **Gezonde School-aanpak** via een van de regelingen of hebben een vignet behaald.

3.368

scholen aan de slag met GS-aanpak

Dat is 39% van alle scholen in Nederland; 35% van alle po scholen, 59% van alle vo-vso scholen en 38% van alle mbo locaties.

"Het mooie van werken met Gezonde School is dat het je aanzet om onderwerpen die je als team belangrijk vindt per thema goed te regelen en vast te leggen. Zo ontstaat er een structurele basis. We gebruiken Gezonde School als vliegwiel om onze eigen doelen te bereiken." – Manon Prévoo, schoolleider basisschool De Verbinding, Nijmegen

Gemiddeld 37,5% van de deelnemende scholen zet een regeling specifiek in voor een van de kwetsbare doelgroepen; leerlingen en studenten in het speciaal (voortgezet) onderwijs, vmbo basis en kader en mbo entree en niveau 2.

37,5%

specifiek voor kwetsbare doelgroepen

85%
van alle gemeenten

Van de 342 gemeenten in Nederland hebben 289 ofwel 85% minstens één school met een vignet Gezonde school.

"We zijn op dit moment bezig om samen met de Gezonde Schooladviseurs van de GGD te werken aan Gezonde School. Het is fijn om op deze manier ondersteuning te krijgen, en dat door de financiële financieringsbijdrage het welbevinden van onze doelgroep wordt bevorderd." – so-school

Steeds meer scholen zetten een Gezonde School-activiteit in. Met de vernieuwde zoektool kunnen ze nog makkelijker per schoolsector en thema activiteiten kiezen.

Dankzij twee pilots hebben Gezonde School-adviseurs meer tijd kunnen besteden aan het bereiken van nieuwe scholen en gemeenten of het maken van plannen aansluitend op het gemeentebestuur.

"De tips en tricks vanuit de praktijk, aandachtspunten voor bepaalde onderdelen van het programma en toppers. Rustig, enthousiast, open, goed timemanagement. Compliment!" – deelnemer training

8!

7+

Het professionaliseringsaanbod is naar wens van Gezonde School-adviseurs en -coördinatoren uitgebreid met onder meer het thema 'borgen en blijvend aan de slag met Gezonde School' en met nieuwe digitale vormen zoals e-learnings en **podcasts**. Ook is er aanbod toegevoegd voor professionals van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Deelnemers zijn tevreden; alle trainingen scoren een 7 of hoger, de nieuwe zelfs hoger dan een 8.

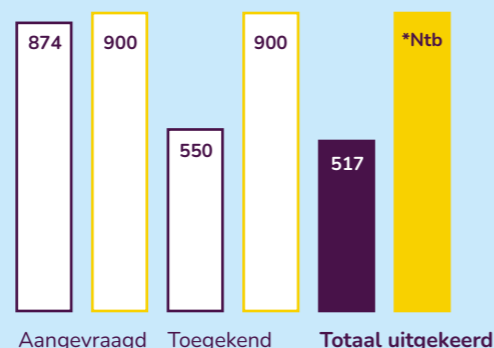
Gezonde School in cijfers

Ook in 2021-2022 kregen veel scholen via een (of meer) van de stimuleringsregelingen een steuntje in de rug om te werken aan een gezonde leefstijl op school. Omdat het aantal aanvragen per regeling hoger was dan het beschikbare budget, zijn er per regeling toekenningscriteria toegepast.

“Meer themacertificaten is niet automatisch beter voor studenten. Het gaat vooral over **borging van de certificaten**. Gebruik de vragenlijst die je krijgt als je een certificaat aanvraagt om verbeteringen te signaleren én daar vervolgens beleid op te maken. Daar heeft de student baat bij” – Esther Post, Gezonde School-coördinator Deltion College

Ondersteuningsaanbod

Aantal aanvragen, toekenningen en uitkeringen van het ondersteuningsaanbod:

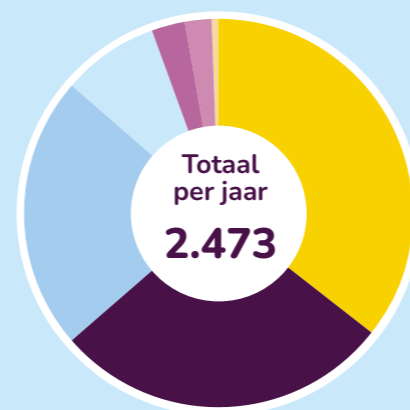

■ Ronde 2021 (schooljaar 2021/2022)
■ Ronde 2022 (schooljaar 2022/2023)

* ronde 2022 loopt t/m augustus 2023; omdat scholen zich nog kunnen terugtrekken gedurende de ronde is het aantal scholen dat verantwoord nog niet bekend

Werken aan thema's

Een school werkt met de **Gezonde School-aanpak** planmatig aan een of meerdere gezondheidsthema's. Een school kan toewerken naar de aanvraag van een themacertificaat van het **vignet Gezonde School**. Hiermee laat de school zien dat er structureel gewerkt wordt aan dat gezondheidsthema.

Aantal geldige themacertificaten per thema (geteld in het vierde kwartaal):

Voeding	589
Bewegen en Sport	878
Welbevinden	575
Roken, Alcohol en drugs	67
Relaties en Seksualiteit	298
Milieu en Natuur	56
Fysieke Veiligheid	10

Vignet

Scholen(locaties) die een vignet behalen, ontvangen een certificaat en een plaquette en mogen zich gedurende drie jaar een Gezonde School noemen.

Aantal school(locaties) met een geldig vignet Gezonde School per onderwijstype.

	Aantal	% van totaal aantal scholen in NL*
po-so	1.325	20%
vo-vso	323	22%
mbo	69	12%
Totaal per jaar	1.717*	20%

* Deze scholen hebben in totaal 2.473 geldige themacertificaten; scholen kunnen meer dan één geldig themacertificaat behalen

“Wat mooi is, en echt de meerwaarde van het vignet, is dat het beleid nu goed verankerd en dus geborgd is. Daar zijn we trots op. Maar we hebben het vignet niet voor de bühne behaald. Wij geloven er oprecht in dat we de leerlingen op deze manier evenwichtiger opleiden tot wereldburgers!” – Margreet van der Laan, directeur basisschool It Tredde Sté, Jirnsum

Stimuleringsregelingen in cijfers

Stimuleringsregeling Gezonde relaties en Seksualiteit

Aandacht voor relaties en seksualiteit, zowel thuis als op school, is al vanaf jonge leeftijd belangrijk. Dit draagt bij aan een positieve en gezonde seksuele ontwikkeling. De stimuleringsregeling Gezonde Relaties & Seksualiteit is erop gericht om scholen hierin te stimuleren en begeleiden.

Aantal aanvragen, toekenningen en uitkeringen van de Stimuleringsregeling Gezonde Relaties en Seksualiteit per ronde:

Rondes	R3 '20	R4 '21	R5 '21	R6 '22
Aangevraagd	339	421	325	313
Toegekend	264	304	267	115
Totaal verantwoord en uitgekeerd	236	261	Ntb*	2Ntb*

* Ntb: nader te bepalen, deze cijfers worden vastgesteld na de verantwoordingsperiode van ronde 5 en 6 in het 3e kwartaal van 2023.

Uit een [evaluatieonderzoek](#) van de regeling blijkt dat er op deelnemende scholen, na het ingaan van de regeling, 23% minder incidenten zijn geweest. Denk hierbij aan grensoverschrijdend gedrag of genderdiscriminatie. De meerderheid van de scholen zegt tevreden te zijn over de regeling. Zo geeft 92% van de scholen aan te ervaren dat leerlingen/studenten respectvoller om zijn gegaan met hun eigen seksualiteit en die van de ander. Daarnaast geeft 38% van de scholen aan dat de sfeer op school verbeterd is.

“De thema’s seksualiteit en inclusiviteit gaan pas écht leven, als je leerlingen zelf onderdeel laat zijn van de discussie. Daarom proberen we alles bespreekbaar te maken. Laat leerlingen zelf aangeven wat ze belangrijk vinden en maak ze eigenaar van het proces. Dan wordt het veel beter beleefd dan wanneer alleen ik als docent het uitdraag.” – Marian van den Berge, Goois Lyceum, Bussum

Stimuleringsregeling Gezond en Veilig Werken

In de arbeidsmarkt staat duurzame inzetbaarheid centraal. Door studenten bewust te maken van het belang van vitaal werknemerschap en hun eigen duurzame inzetbaarheid bereid je hen, als werkenden van de toekomst, hierop voor. Om een impuls te geven aan het structureel aandacht geven aan gezond en veilig werken is er de nieuwe regeling Gezonde en Veilig Werken voor het mbo gestart. In 2022 deden [16 mbo-schoolloccaties](#) hieraan mee in een pilot.

351

scholen maakte gebruik van deze bijdrage in 2022

Stimuleringsbijdrage Lekker naar buiten!

De stimuleringsbijdrage ‘Lekker naar Buiten’ van het programma Jong Leren Eten (JLE) is bedoeld om kinderen en jongeren meer in aanraking te brengen met kennis en activiteiten over voedsel, zodat ze zelf gezonde en duurzame keuzes kunnen maken.

1.469

scholen in totaal

In totaal hebben 1.469 scholen hierdoor meer en op interactieve wijze aandacht besteed aan gezonde voeding en kinderen geleerd over de herkomst en duurzaamheid van voeding.

“Met Jong Leren Eten is de eerste stap naar de [Gezonde School-aanpak](#) eigenlijk al gezet. De thema’s Voeding en Milieu en natuur sluiten goed aan bij wat je bij Jong Leren Eten al doet, maar je kunt ook kiezen voor een ander thema als dat beter past. Bekijk wat jouw school al doet, versterk wat al goed gaat en bouw daar op voort. Ga bijvoorbeeld aan de slag met een [Gezonde Schoolkantine](#), [betrek de supermarkt en andere ondernemers uit de buurt](#).” – Elsbeth Schipper, Gezonde School-adviseur GGD Groningen

Nieuwe producten & diensten

Om het werken met de Gezonde School-aanpak voor scholen te vergemakkelijken, zijn er nieuwe producten en diensten (door)ontwikkeld:

De Gezonde School-aanpak is op basis van wetenschappelijke en actuele inzichten versterkt, met meer nadruk op ouderbetrokkenheid en leerling- en studentparticipatie.

De discussiekaarten 'Wat vind jij?' zijn uitgebreid met varianten voor po, so en mbo. De discussiekaarten helpen in gesprek te gaan met leerlingen en studenten over gezondheidsthema's.

Er is een datadashboard ontwikkeld voor Gezonde School-adviseurs en het programmabureau. Het dashboard biedt landelijke en regionale data om (gebieds)gerichte beleids- en communicatiekeuzen te maken.

Er zijn meerdere producten gemaakt die bijdragen aan lokale samenwerking en borging van de Gezonde School-aanpak, zoals artikelen, inspiratiesessies en het boekje Samen sterk voor een gezonde jeugd met de tien ingrediënten voor én tien praktijkvoorbeelden van succesvolle samenwerkingen tussen school, gemeente en GGD.

Verbinding en samenhang

Gezonde School werkt continu (samen) aan verbinding met landelijke en regionale initiatieven met stakeholders die actief zijn op het snijvlak van onderwijs en gezondheidsbevordering. Een greep uit de resultaten van 2022:

Samen met Trimbos en Pharos is voor de programma's Welbevinden op School en Helder op School een uitwerking gemaakt om het werken aan welbevinden en roken, alcohol- en drugspreventie op scholen te versterken.

Gezonde School heeft bijgedragen aan de lancering van het actieprogramma MIND US en is betrokken bij de landelijke aanpak 'mentale gezondheid van ons allemaal' en de Beweegalliantie. Ook is meegewerkt aan een toolkit beroeps vitaliteit op initiatief van JOGG.

Samen met diverse partners is geïnvesteerd in het bevorderen van de (lokale) samenwerking. Bijvoorbeeld in de vorm van informatie- en uitwisselbijeenkomsten voor Gezonde School-adviseurs en JOGG-regisseurs en een webinar met Gezonde Kinderopvang.

Een kwartiermaker gaat de kaders stellen voor de aansturing van de post-hbo-opleiding Specialist Sportieve en Gezonde School (SSGS). Samen met de opleiders is gewerkt aan de inhoudelijke doorontwikkeling, informatievoorziening en werving van deelnemers voor deze nieuwe opleiding.

Communicatie & inspiratie

Gezonde School heeft in 2022 een rebranding gedaan. Dit heeft geresulteerd in een vernieuwd logo, nieuwe huisstijl en nieuwe pay-off:

Samen met onderwijsprofessionals maken we een gezonde leefstijl vanzelfsprekend voor leerlingen en studenten. Met deskundig advies en praktische tools geven we richting aan gezonde school van nu en morgen.

Voor alle GGD'en en het landelijk programmabureau is een pakket met Gezonde School-promotiemateriaal beschikbaar gesteld.

Gezonde School heeft via social media een groeiend bereik met in 2022 in totaal 6.594 volgers op Twitter, 1.696 volgers op Facebook en 7.351 volgers op LinkedIn.

Gezondeschool.nl heeft in 2022 in totaal 101.186 bezoekers gehad.

Op 6 november 2022 vond een succesvolle, inspirerende Dag van de Gezonde School plaats met 120 deelnemers.

In de zomer van 2022 is de nieuwsbrief gesplitst naar onderwijssector. Eind 2022 waren er 6260 abonnees; een lichte daling ten opzichte van 2021, onder meer door opschoning van het ledenbestand na de splitsing.

De toolbox met communicatiemiddelen voor de Gezonde School-adviseurs is geëvalueerd en verbeterd. Er is een uitgebreide basispresentatie, nieuw beeldmateriaal, een aantal animaties en infographics en een nieuwe corporate story ontwikkeld.

Vanuit de onderwijsraden is Gezonde School en het belang van werken aan een gezonde leefstijl actief onder de aandacht gebracht bij de scholen via hun nieuwsbrieven, online artikelen, ledenbijeenkomsten en sociale media.

In het najaar van 2022 is in diverse (online en offline) vakmedia informatie en inspiratie gedeeld voor onderwijsprofessionals, zoals de blog Welbevinden is de basis voor een gezonde school.

Het aantal abonnees op de Partner Update, een gezamenlijke uitgave voor samenwerkingspartners met het programma Gezonde Kinderopvang steeg van 381 naar 393.

Dit is een samenvatting. De volledige tekst is te lezen in de Voortgangsrapportage 2022 op Gezondeschool.nl

